

DA

DA

DA

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 9.4.2008
KOM(2008) 179 endelig

2008/0069 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS HENSTILLING

**om fastlæggelse af en europæisk referenceramme for kvalitetssikring af
erhvervsuddannelse**

**[SEK(2008) 440
SEK(2008)441]**

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

1) BAGGRUND FOR FORSLAGET

Begrundelse og formål

Formålet med forslaget til henstilling er at fastlægge en europæisk referenceramme for kvalitetssikring (i det følgende benævnt "referencerammen") som et referenceinstrument, der kan hjælpe medlemsstaterne med at fremme og overvåge løbende forbedring af deres erhvervsuddannelsesordninger på grundlag af fælles europæiske referencer. Referencerammen bør bidrage til kvalitetsforbedringer inden for erhvervsuddannelse og til at skabe gensidig tillid mellem de forskellige nationale erhvervsuddannelsessystemer inden for et område for livslang læring, som reelt er uden grænser.

Erhvervsuddannelse er et betydningsfuldt element i EU's bestræbelser på at opnå en bedre konkurrenceevne og mere social samhørighed som beskrevet i Lissabonstrategien. Etableringen af et videnbaseret samfund, der underbygger denne strategi, skal være baseret på investeringer i og forbedringer af de menneskelige ressourcers kvalitet. En mere effektiv brug af ressourcerne og en fremtidsorienteret udformning af erhvervsuddannelserne omfattende nye tilgange til læring både i skolerne og på arbejdspladsen er væsentlige ingredienser.

Dette vidtrækkende formål afspejles i den måde, som erhvervsuddannelserne er tilrettelagt på i de forskellige medlemsstater – nationale og regionale programmer er omfattet af forskellige standarder og fører til mange forskellige kvalifikationer. Denne forskelligartethed indebærer, at der er enorme muligheder for gensidig læring og for EU-dækkende overvejelser om den fremtidige tilrettelæggelse. Den indebærer også, at Europa har behov for fælles referencepunkter for at sikre gennemsigtighed, konsekvens og overførsel mellem de mange forskellige udviklingsretninger i Europa. Alt dette bør ske med respekt for medlemsstaternes ret til selvbestemmelse ved tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelsessystemerne.

Det mål om at gøre Europas systemer for almen uddannelse og erhvervsuddannelse til en kvalitetsreference på verdensplan senest i 2010, som blev fastsat på Det Europæiske Råds møde i Barcelona i 2002, gav spørgsmålet vedrørende etablering og sikring af erhvervsuddannelsessystemer af høj kvalitet en central placering på dagsordenen for uddannelsespolitikken. Rådets resolution¹ og erklæringen² fra de europæiske ministre med ansvar for erhvervsuddannelse om fremme af et styrket europæisk samarbejde om erhvervsuddannelse, som lancerede Københavnprocessen, gav vigtige pejlemærker for det mål, der blev vedtaget i Barcelona.

Det efterfølgende europæiske samarbejde har muliggjort udveksling af erfaring, gensidig læring og etablering af konsensus. Dette banede vej for fælles principper, retningslinjer og redskaber til kvalitetsudvikling, hvilket førte til etableringen af en fælles referenceramme for kvalitetssikring inden for erhvervsuddannelser (Common Quality Assurance Framework for VET (CQAF)) i 2003. CQAF-tilgangen blev godkendt af Rådet³, som opfordrede både medlemsstaterne og Kommissionen til at fremme den ved hjælp af praktiske initiativer, der inddrager de relevante berørte parter på frivilligt plan.

¹ 19. december 2002 (EFT C 13 af 18.1.2003).

² Vedtaget i København den 29. og 30. november 2002.

³ Rådets konklusioner om kvalitetssikring af erhvervsuddannelse, 18. maj 2004.

CQAF, som er forenelig med de fleste eksisterende systemer, fastlagde fælles principper og et referencepunkt, som gjorde det muligt at fremme en række initiativer på europæisk og nationalt plan⁴. De kvalitetskriterier, indikative deskriptorer og indikatorer, der støtter indførelsen af CQAF, er imidlertid ikke tilstrækkeligt eksplicitte, hvilket vanskeliggør generel udbredelse af redskabet.

En række lande har understreget behovet for at styrke den status, som CQAF har. Under alle omstændigheder blev behovet for videreudvikling af CQAF anerkendt, da den blev godkendt af Rådet i 2004. Endelig blev behovet for at gå fra CQAF til en kvalitetsforbedringskultur understreget i Helsingforskommunikéet fra 2006 om revision af Københavnprocessens prioriteringer.

Forslaget til henstilling bygger på erfaringerne fra anvendelsen af CQAF og udgør en reaktion på de anmodninger, som medlemsstaterne har fremsat.

Uddannelsessystemerne skal være fleksible nok til at dække en bred vifte af behov, samtidig med at den overordnede sammenhæng mellem forskellige gennemførelsesniveauer bevares. Uddannelsestilbuddenes effektivitet med hensyn til at dække sådanne behov skal evalueres, overvåges og forbedres regelmæssigt på grundlag af relevant dokumentation.

Kvalitetssikring⁵ er et middel til opnåelse af dette. Det bør ses som et redskab til løbende forbedring af erhvervsuddannelser, der tager udgangspunkt i en kvalitetscirkel, der skaber en passende indbyrdes sammenhæng mellem planlægning, gennemførelse, evaluering/vurdering og revision af erhvervsuddannelserne. Kvalitetssikring indebærer en systematisk tilgang til kvalitet med eksplicit fokus på de roller, som aktører på forskellige niveauer har, og den måde de indvirker på hinanden. Den bør også omfatte forskellige former for overvågning af erhvervsuddannelserne og vurderinger til støtte for revision og forbedring af erhvervsuddannelserne på system- og udbyderniveau.

Denne tilgang til kvalitetssikring afspejles i de overordnede principper for kvalitetssikring inden for uddannelse i bilag 3 til henstillingen om fastlæggelse af den europæiske referenceramme for kvalifikationer (European Qualifications Framework (EQF)).

Gældende bestemmelser på det område, som forslaget vedrører

Der er blevet skabt fremdrift som resultat af Rådets resolution og erklæring fra 2002 (Københavnprocessen), Rådets konklusioner fra maj 2004 og Helsingforskommunikéet fra 2006. I kommunikéet understregedes behovet for at bygge videre på CQAF, og der blev opfordret til øget deltagelse i ENQA-VET (European Network on Quality Assurance in Vocational Education and Training – det europæiske netværk for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse)⁶. ENQA-VET blev oprettet for at lette udveksling af erfaring, gensidig læring og etablering af konsensus samt at støtte, afprøve og videreudvikle CQAF. I en række

⁴ Yderligere oplysninger kan findes på følgende websted: <http://communities.trainingvillage.gr/quality>.

⁵ Definitionerne i denne henstilling er baseret på Cedefops glossar vedrørende kvalitet inden for uddannelse (arbejdsdokument, november 2003): <http://communities.trainingvillage.gr/quality>.

⁶ Europa-Kommissionen etablerede ENQA-VET i oktober 2005 efter positive udtalelser fra Det Rådgivende Udvalg for Erhvervsuddannelse. Medlemmerne er udpeget af medlemsstaterne, kandidatlandene, EFTA- og EØS-landene og organisationerne for arbejdsmarkedets parter i Europa efter en nøje fastlagt procedure.

lande suppleres ENQA-VET med nationale referencepunkter for kvalitetssikring (Quality Assurance National Reference Points (QANRPs))⁷.

Kvalitetssikring er blevet udviklet inden for andre relaterede områder, som har betydning for erhvervsuddannelserne. Inden for videregående uddannelse blev der på ministermødet i Bergen i 2005 og i henstillingen om yderligere europæisk samarbejde vedrørende kvalitetssikring inden for videregående uddannelser⁸ fastlagt standarder og retningslinjer for kvalitetssikring. Henstillingen om et europæisk kvalitetscharter for mobilitet⁹ indførte kvalitetssikringskoncepter inden for udvikling og gennemførelse af aktioner til støtte for mobilitet.

Det kan således konstateres, at der de senere år både på nationalt plan og på EU-plan er blevet fokuseret på fremme af kvaliteten af erhvervsuddannelserne. Referencerammen skal være et middel til at give ny fremdrift til løbende forbedring af kvalitetsstyringspraksis og i sidste ende af erhvervsuddannelsessystemerne.

I forbindelse med fastlæggelsen af referencerammen respekteres medlemsstaternes kompetence fuldt ud. Den skal stimulere:

- etablering af en mere veludviklet og ensartet kvalitetssikring og af forbedringssystemer på tværs af landene
- øget gennemsigtighed af kvalitetssikrings- og forbedringssystemerne samt tilgangene til erhvervsuddannelse med henblik på at skabe gensidig tillid og lette mobilitet
- samarbejde og gensidig læring for at fremme de berørte parter engagement i en kvalitetsforbedringskultur og ansvarlighed på alle niveauer.

Referencerammen indgår i en række foranstaltninger, der udformet for at støtte løbende forbedringer af kvaliteten og forvaltningen af erhvervsuddannelsessystemer. Foranstaltningerne omfatter den europæiske referenceramme for kvalifikationer (EQF) for livslang læring¹⁰, det europæiske meritoverførselssystem for erhvervsuddannelse (European

⁷ I de fleste deltagerlande afhænger ENQA-VET af nationale referencepunkter for kvalitetssikring, som blev oprettet med henblik på at give aktiv støtte til gennemførelsen af netværkets arbejdsprogram og udbrede kendskabet til netværkets aktiviteter og holde relevante berørte parter underrettet herom. Sådanne referencepunkter tager udgangspunkt i/samler eksisterende relevante organer på nationalt plan og skaber forbindelse til og inddrager en lang række relevante berørte parter.

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 15. februar 2006 om yderligere europæisk samarbejde vedrørende kvalitetssikring inden for videregående uddannelser (EUT L 64 af 4.3.2006).

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 18. december 2006 om tværnational mobilitet i Det Europæiske Fællesskab i uddannelsesøjemed: Det europæiske kvalitetscharter for mobilitet, EUT L 394 af 30.12.2006, s. 5 (2006/961/EF).

¹⁰ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om etablering af den europæiske referenceramme for kvalifikationer (EQF) for livslang læring, KOM(2006) 479 endelig, Bruxelles, 5.9.2006.

Credit system for Vocational Education and Training (ECVET))¹¹ og de fælles europæiske principper for validering af ikke-formel og uformel læring¹².

Brugen af referencerammen sker på frivilligt plan. De vigtigste brugere vil være offentlige myndigheder og organer med ansvar for kvalitetssikring og -forbedring

Overensstemmelse med andre EU-politikker og -mål

Referencerammen vil bidrage til opnåelse af målet om mere effektiv investering i menneskelig kapital under den europæiske beskæftigelsesstrategi. Den vil i særdeleshed bidrage til forbedring af kvaliteten og effektiviteten af investeringen i menneskelig kapital gennem bedre uddannelse og kvalifikationer i tråd med retningslinjerne for beskæftigelsespolitikken (2005-2008)¹³, herunder navnlig retningslinje nr. 24.

I meddelelsen om samhørighedspolitik¹⁴ henledes opmærksomheden ligeledes på betydningen af at styrke investeringerne i menneskelig kapital gennem bedre uddannelse og kvalifikationer og af at styrke uddannelsessystemerne ved hjælp af fælles europæiske referencer og principper. I meddelelsen opfordres medlemsstaterne til at anvende ressourcerne under konvergensmålet til forbedring af bl.a. kvaliteten og effektiviteten af uddannelsen.

2) HØRING AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSE

Høring af interesserede parter

Høringsmetoder, hovedmålgrupper og respondenternes overordnede profil

Forslaget er et resultat af det arbejde, der er blevet gennemført i samarbejde med en lang række organer med specifikke kompetencer inden for kvalitetsudvikling af erhvervsuddannelser. Dette samarbejde fandt sted inden for rammerne af det europæiske forum om kvalitet i erhvervsuddannelserne (2001-2002), den tekniske arbejdsgruppe om erhvervsuddannelser (2003-2004) og siden 2005 ENQA-VET.

ENQA-VET samler en bred vifte af institutioner fra 25 af de lande, der deltager i arbejdsprogrammet uddannelse og erhvervsuddannelse 2010, og arbejdsmarkedets parter i Europa. Desuden inddrages synspunkterne fra en endnu bredere gruppe af interesserede organer, som deltager i specifikke aktiviteter under ENQA-VET's arbejdsprogram, og fra QANRP'erne, som samler en lang række forskellige berørte parter på nationalt plan. Kommissionen hørte også generaldirektørerne med ansvar for erhvervsuddannelser og Det Rådgivende Udvalg for Erhvervsuddannelse (Advisory Committee for Vocational Training (ACVT)), som omfatter repræsentanter for regeringer, fagforeninger og

¹¹ Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene: European Credit system for Vocational Education and Training (ECVET) - A system for the transfer, accumulation and recognition of learning outcomes in Europe, SEC(2006) 1431 af 31. oktober 2006.

¹² Konklusioner vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, om fælles europæiske principper for identifikation og validering af ikke-formel og uformel læring, 9175/04 EDUC 101 SOC 220, 18. maj 2004.

¹³ Rådets beslutning af 12. juli 2005 om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker (2005/600/EF), EUT L 205 af 6.8.2005, s. 21.

¹⁴ Meddelelse fra Kommissionen - Samhørighedspolitikens bidrag til vækst og beskæftigelse: Fællesskabets strategiske retningslinjer for 2007-2013, KOM(2005) 299 af 5.7.2005.

arbejdsgiverorganisationer fra hver enkelt medlemsstat. ACVT udtalte sig positivt om Kommissionens udkast til et forslag på sit møde den 14.-15. juni 2007.

Sammenfatning af svarene, og hvordan de indgår i gennemgangen

Denne høring bekræftede, at der er bred opbakning til referencerammen.

Der blev lagt særlig vægt på gennemførelsesordninger og behovet for at sikre, at referencekriterierne og deskriptorerne er så enkle som muligt. Der var også støtte til kvalitetsindikatorer og til at opfordre ENQA-VET til at udføre yderligere arbejde i samarbejde med Den Stående Arbejdsgruppe om Indikatorer og Benchmarks.

Ekspertbistand

Relevante videnskabsområder/ekspertområder

Cedefop¹⁵ har givet omfattende teknisk og videnskabelig støtte, mens ETF¹⁶ navnlig har stået for kontakten med kandidatlandene.

Anvendt metode

Referencerammen bygger på CQAF, som blev udviklet på grundlag af konsensus, under hensyntagen til de forskellige nationale tilgange til forbedring af kvaliteten og navnlig ved hjælp af allerede udpegede eksempler på god praksis. Navnlig viste det sig at være muligt at udpege fælles elementer, der understøtter kvalitetssikringen i de fleste lande, og at udvikle et sæt kvalitetsindikatorer, der kan anvendes som reference.

Over 200 indikatorer blev udpeget og analyseret. Listen blev afkortet gennem prioritering af de indikatorer, som både kan støtte kvalitetssikring på både system- og udbyderniveau, og som har potentiale til at blive anvendt i forbindelse med landesammenligninger og gensidig læring. Der blev også taget hensyn til behovet for at skabe forbindelse mellem kvalitetsforbedringer inden for erhvervsuddannelser og bredere europæiske målsætninger som f.eks. forbedring af beskæftigelsesevnen, forbedring af overensstemmelsen mellem udbuddet og efterspørgslen efter uddannelse og fremme af bedre adgang til livslang læring. Praktiske erfaringer fra europæiske og nationale projekter, navnlig peer-læring, muliggjorde en bedre definition af indikatorerne for både udbyderne og systemerne. Der er også blevet udviklet andre redskaber, som kan fremme referencerammens gennemførelse. Den europæiske vejledning i selvevaluering¹⁷ skal hjælpe udbyderne af erhvervsuddannelser med at forbedre kvaliteten af uddannelsen. Der blev også udviklet en europæisk peer review-manual for indledende erhvervsuddannelse inden for rammerne af et projekt under Leonardo da Vinci-programmet¹⁸. Manualen afprøves yderligere inden for rammerne af et nyt Leonardo-projekt¹⁹.

¹⁵ Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse.

¹⁶ Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut.

¹⁷ "An European Guide on Self-assessment for VET providers", Cedefop, september 2003.

¹⁸ "European Peer Review Manual for initial VET", Gutknecht-Gmeiner, Maria; Lassnigg, Lorenz; Stöger, Eduard; de Ridder, Willem; Strahm, Peter; Strahm, Elisabeth; Koski, Leena; Stalker, Bill; Hollstein, Rick; Alluli, Giorgio; Kristensen, Ole Bech (Wien, juni 2007).

¹⁹ "Peer Review Extended" (EAC/32/06/13m LE-78CQAF), www.peer-review-education.net ; "Peer Review Extended" (EAC/32/06/13m LE-78CQAF), www.peer-review-education.net.

Der er fastlagt relativt generelle principper og kriterier for CQAF for at gøre det muligt at udvikle og tilpasse dem en specifik sammenhæng. En række europæiske lande har allerede udviklet et sæt nationale rammer for kvalitetssikring på grundlag af CQAF. En række undersøgelser og praktiske projekter har bidraget til at videreudvikle CQAF. Der refereres til disse i Cedefops virtuelle netbaserede samfund (<http://communities.trainingvillage.gr>).

Væsentligste organisationer/eksperter, der deltog i høringen; Sammendrag af rådgivning, der er modtaget og anvendt; Offentlig adgang til ekspertråd

Se ovenfor (høringsmetoder ...)

Konsekvensanalyse

Formålet med konsekvensanalysen er at analysere forskellige muligheder for at sikre udbredelse af referencerammen og at finde frem til det mest hensigtsmæssige retlige instrument. Rapporten om konsekvensanalysen er blevet forelagt Udvalget for Konsekvensanalyse og tager hensyn til udvalgets anbefalinger vedrørende de forskellige retlige instrumenter.

Som det fremgår af konklusionerne fra flere rådsmøder og Københavnprocessen, er der enighed om at modernisere og forbedre erhvervsuddannelserne. Løbende udvekslinger siden 2003 har understreget værdien af at udvikle kvalitetssikring for erhvervsuddannelser i hele EU. Alle EU-instrumenter bør i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet have til formål at fremme, lette og støtte aktioner, der gennemføres på medlemsstatsplan. Det første spørgsmål i forbindelse med konsekvensanalysen vedrører valget af redskab. Fem valgmuligheder er blevet taget i betragtning.

1. *Intet redskab på europæisk plan* ville indebære, at der fortsættes på grundlag af de CQAF-principper, der allerede findes. De hidtidige erfaringer tyder på, at den eksisterende referenceramme kun i begrænset omfang har bidraget til at tilskynde medlemsstaterne til at fremme brugen af referencerammen. Referencerammens nuværende status gør det vanskeligt for deltagerlandene at udnytte systemet konsekvent og at høste fordelene ved peer review og gensidig læring. En række lande har allerede påpeget behovet for et mere effektivt redskab, der kan støtte anvendelse af EQF-referencen i forbindelse med CQAF.
2. *En meddelelse fra Kommissionen* om dens tanker vedrørende kvalitetssikring. Da hverken medlemsstaterne eller Europa-Parlamentet ville være inddraget i vedtagelsen, ville en sådan meddelelse ikke skabe det politiske engagement, der er nødvendigt for at tilføre referencerammen troværdighed og at sikre gennemførelsen på nationalt plan.
3. *En henstilling fra Kommissionen* ville være et udtryk for Kommissionens synspunkter, men hverken medlemsstaterne eller Europa-Parlamentet ville være inddraget i formuleringen, og den ville ikke skabe det politiske engagement, der er nødvendigt for at sikre gennemførelsen på nationalt plan og er af afgørende betydning for et vellykket europæisk samarbejde på dette område. Brug af en henstilling fra Kommissionen indebærer en risiko for, at den bliver betragtet som en udvikling, der er i modstrid med subsidiaritetsprincippet.

4. *En henstilling fra Europa-Parlamentet og Rådet i henhold til traktatens artikel 149 og 150 ville være et stærkt politisk signal om, at institutionerne har til hensigt at bygge videre på Rådets konklusioner fra 2004 for at udvikle erhvervsuddannelsessystemer og udbuddet af erhvervsuddannelser og således lette mobiliteten i hele Europa. Denne valgmulighed synes at svare til medlemsstaternes, arbejdsmarkedets parter og andre berørte parter forventninger, at ville fremme kvalitetsforbedringer i erhvervsuddannelsessystemerne gennem europæisk samarbejde og at ville bevare redskabets karakter af frivillighed. Desuden vil brug af en henstilling på dette område være i overensstemmelse med andre tilsvarende initiativer som f.eks. EQF.*
5. *En afgørelse fra Europa-Parlamentet og Rådet under traktatens artikel 149 og 150 ville kræve vedtagelse af principper og forpligtelser, som indebærer, at medlemsstaterne tilpasser deres kvalitetsordninger med udgangspunkt i referencerammen. Dette ville også kræve vedtagelse af harmoniserede kvalitetsbenchmarks og –standarder på europæisk plan og reelle forpligtelser til at anvende standarderne fra medlemsstaternes side. Blandt de berørte parter er der bred enighed om, at brugen af referencerammen skal være helt frivillig.*

3) FORSLAGETS RETLIGE ELEMENTER

Resumé af forslaget

I forslaget til henstilling fastlægges referencerammen, som skal hjælpe medlemsstaterne med at fremme og overvåge kvalitetsforbedringer af erhvervsuddannelsessystemerne. Anvendelsen sker på frivilligt plan.

Det henstilles, at medlemsstaterne fremmer anvendelsen af referencerammen for at tilskynde til løbende forbedring af erhvervsuddannelsernes kvalitet, og at de videreudvikler den. Det anbefales også, at referencerammen anvendes til fremme af rummeligt samarbejde og gensidig læring gennem ENQA-VET, til styrkelse og videreudvikling af de nationale referencepunkter for kvalitetssikring og overvågning af referencerammens gennemførelse med henblik på, at der om nødvendigt foretages en revision af henstillingen fem år efter vedtagelsen.

Kommissionen har til hensigt at støtte medlemsstaterne ved udførelsen af ovennævnte opgaver ved hjælp af programmet for livslang læring og gennem overvågning af udviklingen med hensyn til referencerammens gennemførelse inden for rammerne af arbejdsprogrammet uddannelse og erhvervsuddannelse 2010.

Retsgrundlag

Artikel 149, som bestemmer, at "Fællesskabet bidrager til udviklingen af et højt uddannelsesniveau ...", og artikel 150, som eksplicit bestemmer, at Fællesskabets indsats har til formål "at forbedre den grundlæggende erhvervsuddannelse ...".

Subsidiaritetsprincippet

Forslaget er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, da det ikke er omfattet af Fællesskabets enekompetence.

Referencerammens vigtigste funktion er fastlæggelse af vedtagne referencer, der kan anvendes på tværs af grænserne og hjælpe medlemsstaterne og de berørte parter med at dokumentere, overvåge, evaluere og forbedre effektiviteten af deres erhvervsuddannelser og kvalitetsstyringspraksis. Den giver også et grundlag og et fælles sprog for afrapportering på nationalt og europæisk plan. Dette vil til gengæld øge gennemsigtigheden og ensartetheden i den politiske og praktiske udvikling mellem og på tværs af landene, hvorved erhvervsuddannelserne i EU forbedres. Dette kan ikke gennemføres af de enkelte medlemsstater.

Målene i forslaget vil bedre kunne opfyldes med en indsats på fællesskabsniveau af følgende årsager:

- Udfordringerne vedrørende gennemsigtighed og ensartethed i den politiske og praktiske udvikling inden for kvalitetssikring af erhvervsuddannelserne på tværs af landene deles af alle medlemsstaterne; de kan ikke udelukkende tages op på nationalt plan eller sektorplan.
- Hvis alle 27 medlemsstater indbyrdes og på ukoordineret vis indgår bilaterale aftaler med hinanden om det emne, der er omfattet af henstillingen, vil det medføre en meget kompleks og ugenomsigtig metastruktur på europæisk niveau.
- Forslaget giver et sæt fælles rammer med fælles kvalitetskriterier, indikative deskriptorer og indikatorer, der støtter ensartet udvikling af kvaliteten i erhvervsuddannelserne i de forskellige lande og letter samarbejde på tværs af grænserne. Dette kan ikke opnås ved foranstaltninger på nationalt niveau.

Proportionalitetsprincippet

Forslaget er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, da det ikke erstatter eller definerer nationale kvalitetssikringssystemer og/eller –tilgange og overlader gennemførelsen af henstillingen til medlemsstaterne.

Reguleringsmiddel/reguleringsform

Europa-Parlamentets og Rådets henstilling.

4) BUDGETMÆSSIGE KONSEKVENSER

Medlemsstaterne:

Det er ikke hensigten, at referencerammen skal erstatte eksisterende systemer eller nødvendiggøre oprettelse af nye strukturer, og eksisterende rapporteringssystemer vil blive anvendt, hvilket vil minimere den administrative byrde. Den tager udgangspunkt i medlemsstaternes og andre deltagerlandes erfaringer og eksempler på bedste praksis.

EU's budget:

Der vil ikke være omkostningsmæssige virkninger for EU's budget, da programmet for livslang læring – Leonardo Da Vinci – omfatter specifikke bestemmelser om støtte til målrettede initiativer inden for dette område. Kun omkostningerne forbundet med overvågning skal tages i betragtning.

5) YDERLIGERE OPLYSNINGER

Forny et gennemgang/revision/udløbsklausul

Forslaget indeholder en revisionsklausul.

Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde

EØS-landene har på frivilligt plan deltaget i den europæiske samarbejdsproces, som blev iværksat i København i 2002, og har fuldt ud været inddraget i udviklingen af referencerammen. Forslaget til henstilling vil således sandsynligvis være relevant for dem.

Nærmere redegørelse for forslaget

De primære brugere af den europæiske referenceramme for kvalitetssikring vil være nationale/regionale myndigheder samt offentlige og private organer med ansvar for kvalitetssikring og –forbedring, herunder også udbydere. Ikke desto mindre er kvalitetsforbedring af erhvervsuddannelserne af afgørende betydning for dækning af kundernes behov: referencerammen er derfor af særlig relevans for systemets endelige brugere.

Referencerammen sikrer også øget samarbejde og større gensidig tillid mellem de nationale berørte parter og de internationale sektororganisationer, der beskæftiger sig med uddannelse. En vellykket indførelse af referencerammen, kræver dog, at de nationale uddannelsesmyndigheder og andre offentlige og private berørte parter frivilligt forpligter sig til at anvende den. Opmærksomheden bør især rettes mod udvikling – gennem afprøvning, eksperimenter og direkte samarbejde – af støtte- og vejledningsmateriale.

Det europæiske netværk for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse spiller en nøglerolle i denne proces, da dets medlemmer er formelt udpeget af medlemsstaterne, kandidatlandene, EFTA-landene/EØS-landene og organisationerne for arbejdsmarkedets parter i Europa. Desuden bør Kommissionen og agenturer som Cedefop og Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut lette gennemførelsen af den europæiske referenceramme for kvalitetssikring på europæisk plan.

Referencerammen omfatter:

- en kvalitetssikrings- og forbedringscyklus inden for planlægning, gennemførelse, evaluering/vurdering og revision af erhvervsuddannelser suppleret med fælles kvalitetskriterier (bilag 1 til forslaget), indikative deskriptorer og indikatorer (bilag 2 til forslaget)
- overvågningsprocesser, herunder en kombination af interne og eksterne evalueringsmekanismer, som i nødvendigt omfang skal defineres af medlemsstaterne med henblik på at udpege: i) systemernes, processernes og procedurernes styrke, ii) områder, der skal forbedres
- anvendelse af måleredskaber for at dokumentere effektiviteten.

Referencerammen omfatter en systematisk tilgang til opnåelse af kvalitet, herunder en beskrivelse af rollerne for aktørerne på forskellige niveauer og metoder til overvågning af erhvervsuddannelsens resultater. Den giver et måleredskab, der skal støtte revision og

forbedring af erhvervsuddannelserne, herunder både systemerne og udbyderne. Den er baseret på en proces for løbende kvalitetsforbedring, som skaber forbindelse mellem: i) fastlæggelse af politiske mål(sætninger) og planlægning, ii) definition af de principper, der understøtter gennemførelsen af de tiltag og aktioner, der er planlagt for at nå målene og målsætningerne, iii) udformning af mekanismerne til evaluering af programmet set i forhold til mål og målsætninger og af vurderingen af resultaterne på henholdsvis individuelt plan, udbyderplan og systemplan, iv) revision på grundlag af en kombination af interne og eksterne evalueringsresultater, behandling af feedback og tilrettelæggelse af ændringsprocedurerne.

Overvågningen omfatter en kombination af interne og eksterne evalueringsmekanismer, som i nødvendigt omfang skal defineres af medlemsstaterne. Kombinationen af disse to elementer vil løbende give feedback, der kan kontrolleres og er bekræftet, om udviklingen i retning af opnåelse af de politiske mål ved hjælp af de aktiviteter og aktioner, der er blevet gennemført eller planlagt. I forbindelse med referencerammen fokuseres der navnlig på systematisk selvevaluering som en bottom-up-proces, der skal forbedre erhvervsuddannelsens kvalitet.

Målinger bør give dokumentation for politikernes, aktiviteternes, aktionernes resultater og vise, om der er behov for yderligere forbedringer. De bidrager således til forbedring af systemernes forvaltning.

Rækken af indikatorer, der hovedsageligt vedrører resultaterne af erhvervsuddannelse og læring og forholdet mellem erhvervsuddannelsessystemerne, livslang læring, arbejdsmarkedet, beskæftigelse og økonomien, er organiseret som en sammenhængende række, der afspejler målsætninger, input, processer og resultaterne af erhvervsuddannelse. Den består af to overordnede indikatorer samt fire indikatorer, der styrker hinanden indbyrdes og giver oplysninger om resultaterne af erhvervsuddannelsen set i forhold til de politiske prioriteringer. Dette suppleres med to kontekstindikatorer, der giver relevante kontekstoplysninger for at muliggøre vurdering af resultaterne, og to deskriptorer, der giver yderligere kvalitative oplysninger om faktorer, der er af afgørende betydning for erhvervsuddannelsernes kvalitet. Bortset fra deskriptorerne er alle indikatorerne baseret på kvantificerede data, og følgelig kan de være til støtte for evalueringen af resultaterne på baggrund af de fastsatte målsætninger.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS HENSTILLING

**om fastlæggelse af en europæisk referenceramme for kvalitetssikring af
erhvervsuddannelse**

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 149, stk. 4, og artikel 150, stk. 4,

som henviser til forslag fra Kommissionen²⁰,

som henviser til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg²¹,

som henviser til udtalelse fra Regionsudvalget²²,

som træffer afgørelse efter proceduren i traktatens artikel 251²³, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Overgangen til en videnbaseret økonomi (Det Europæiske Råds møde i Lissabon i 2000) kræver modernisering og løbende forbedring af erhvervsuddannelsessystemerne som reaktion på hastige forandringer i økonomien og samfundet, således at de kan bidrage til at øge beskæftigelsesevnen og den sociale inddragelse og at forbedre adgangen til livslang læring for alle.
- (2) På Det Europæiske Råds møde i Barcelona i 2002 blev det fastsat som mål at gøre Europas erhvervsuddannelsessystemer til en kvalitetsreference på verdensplan senest i 2010.
- (3) I de integrerede retningslinjer for vækst og beskæftigelse (2005-2008), der blev vedtaget i Lissabon, opfordres medlemsstaterne til at udvikle systemer for livslang læring, der er overkommelige i pris og lettilgængelige samt i stand til at reagere på de ændrede behov i en videnbaseret økonomi og et videnbaseret samfund. Tilpasning og kapacitetsopbygning i erhvervsuddannelsessystemerne er en forudsætning for at øge deres relevans for arbejdsmarkedet. De målsætninger, der fastsættes inden for rammerne af uddannelsespolitikken, bør derfor i stigende grad supplere de

²⁰ EUT C af , s. .

²¹ EUT C af , s. .

²² EUT C af , s. .

²³ EUT C af , s. .

målsætninger, der fastsættes inden for rammerne af den økonomiske politik og arbejdsmarkedspolitikken, for at kombinere social samhørighed og konkurrenceevne.

- (4) Efter Rådets resolution²⁴ om fremme af styrket europæisk samarbejde om erhvervsuddannelse (Københavnprocessen) og som et resultat af et efterfølgende samarbejde mellem Kommissionen, medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter, EØS- og EFTA-landene samt kandidatlandene om det prioriterede område kvalitetssikring er der blevet udviklet en fælles referenceramme for kvalitetssikring inden for erhvervsuddannelser (Common Quality Assurance Framework for VET, i det følgende benævnt "CQAF"), som tager hensyn til eksisterende erfaring og god praksis i de forskellige deltagerlande.
- (5) I henhold til Rådets og Kommissionens fælles midtvejsrapport til Det Europæiske Råd om arbejdsprogrammet uddannelse og erhvervsuddannelse 2010 (2004)²⁵ bør en "fælles referenceramme for kvalitetssikring inden for erhvervsuddannelser" (som led i opfølgningen på Københavnprocessen) og "udarbejdelsen af en række vedtagne standarder, procedurer og retningslinjer for kvalitetssikring"²⁶ (i tilknytning til Bolognaprocessen og som led i arbejdsprogrammet for uddannelsessystemernes mål) være nogle af Europas allerhøjeste prioriteter.
- (6) Det Europæiske Råd (uddannelse) godkendte i maj 2004²⁷ CQAF-tilgangen og opfordrede medlemsstaterne og Kommissionen til på frivilligt plan at fremme den inden for deres respektive kompetenceområder sammen med de relevante berørte parter.
- (7) Oprettelsen af det europæiske netværk for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse (European Network on Quality Assurance in Vocational Education and Training, i det følgende benævnt ENQA-VET)²⁸ giver en europæisk platform, der muliggør en passende opfølgning af Rådets konklusioner fra 2004 og Helsingforskommunikéet og letter bæredygtigt samarbejde mellem landene.
- (8) I 2006 understregede Helsingforskommunikéet behovet for videreudvikling og indførelse af fælles europæiske redskaber, der specifikt er rettet mod erhvervsuddannelser, idet der trækkes på principperne for en fælles referenceramme for kvalitetssikring som omhandlet i Rådets konklusioner fra maj 2004 om kvalitetssikring inden for erhvervsuddannelser med henblik på at fremme en kultur med kvalitetsforbedring og øget deltagelse i ENQA-VET-netværket.
- (9) Nærværende henstilling fastlægger en europæisk referenceramme for kvalitetssikring, i det følgende benævnt "referencerammen", som et referenceinstrument, der kan

²⁴ 19. december 2002 (EFT C 13 af 18.1.2003, s. 2).

²⁵ "Uddannelse og erhvervsuddannelse 2010" - Lissabon-strategiens succes afhænger af gennemførelsen af hastende reformer - Fælles midtvejsrapport fra Rådet og Kommissionen om gennemførelsen af det detaljerede arbejdsprogram for opfølgning af uddannelsessystemernes mål i Europa, 26. februar 2004.

²⁶ Kommuniké fra de europæiske undervisningsministres møde i Berlin den 19. september 2003 om virkeliggørelsen af det europæiske område for videregående uddannelse.

²⁷ Rådets konklusioner om kvalitetssikring af erhvervsuddannelse, 28. maj 2004.

²⁸ Europa-Kommissionen etablerede det europæiske netværk for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse i oktober 2005 efter en positiv udtalelse fra Det Rådgivende Udvalg for Erhvervsuddannelse. Medlemmerne er udpeget af medlemsstaterne, kandidatlandene, EFTA-EØS-landene og organisationerne for arbejdsmarkedets parter i Europa efter en nøje fastlagt procedure.

hjælpe medlemsstaterne med at fremme og overvåge løbende forbedring af deres erhvervsuddannelsessystemer på grundlag af fælles europæiske referencer, som bygger på og videreudvikler CQAF. Referencerammen bør bidrage til kvalitetsforbedring af erhvervsuddannelserne og til øget gennemsigtighed og ensartethed i forbindelse med den erhvervsuddannelsespolitiske udvikling mellem medlemsstaterne, hvorved gensidig tillid, arbejdstagernes og elevers/studerendes mobilitet og livslang læring fremmes.

- (10) Referencerammen bør omfatte en kvalitetssikrings- og forbedringscyklus inden for planlægning, gennemførelse, evaluering/vurdering og revision af erhvervsuddannelser suppleret med fælles kvalitetskriterier, indikative deskriptorer og indikatorer. Overvågningsprocesserne, herunder en kombination af interne og eksterne evalueringsmekanismer, skal i nødvendigt omfang defineres af medlemsstaterne med henblik på at udpege systemernes, processernes og procedurernes styrke samt områder, der skal forbedres. Referencerammen bør omfatte anvendelse af måleredskaber for at dokumentere effektiviteten.
- (11) Referencerammen bør anvendes af både erhvervsuddannelsessystemerne som sådan og udbyderne af erhvervsuddannelse. Den giver en systematisk tilgang til kvalitet, idet den dækker og skaber indbyrdes forbindelse mellem de relevante niveauer og aktører, og den bør indebære, at der lægges stor vægt på overvågning og forbedring af kvaliteten, idet intern og ekstern evaluering, revision og forbedringsprocesser kombineres og suppleres med målinger. Referencerammen bør danne grundlag for videreudvikling gennem samarbejde på europæisk, nationalt, regionalt og lokalt plan.
- (12) Idet denne henstilling giver konkrete redskaber til støtte for en kultur præget af evaluering og kvalitetsforbedring på alle niveauer, bidrager den til brug af politikker og praksis, der er videnskabeligt baserede, som grundlag for politikker, der i højere grad er præget af effektivitet og lige muligheder for alle i overensstemmelse med Rådets konklusioner fra 2006 om effektivitet og lige muligheder for alle i de europæiske uddannelsessystemer²⁹.
- (13) Denne meddelelse bør tage hensyn til de fælles principper for kvalitetssikring inden for uddannelse i bilag 3 til Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om etablering af den europæiske referenceramme for kvalifikationer for livslang læring (European Qualifications Framework, i det følgende benævnt "EQF")³⁰. Referencerammen bør derfor være til støtte for gennemførelsen af EQF. Referencerammen bør ligeledes være til støtte for gennemførelsen af andre europæiske redskaber som f.eks. det europæiske meritoverførselssystem for erhvervsuddannelse (European Credit system for

²⁹ Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde den 23. og 24. marts 2006, meddelelse og Rådets konklusioner om effektivitet og lige muligheder for alle i de europæiske uddannelsessystemer, KOM(2006) 481 og EUT C 298 af 8.12.2006, s. 3.

³⁰ EUT C [...] af [...], s. [...].

Vocational Education and Training, i det følgende benævnt "ECVET")³¹ og de fælles europæiske principper for validering af ikke-formel og uformel læring³².

- (14) Denne henstilling er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet i traktatens artikel 5, eftersom den har til formål at støtte og supplere medlemsstaternes indsats ved at fremme yderligere samarbejde mellem medlemsstaterne for at øge erhvervsuddannelsernes gennemsigtighed og fremme mobilitet og livslang læring.
- (15) Denne henstilling er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet i ovennævnte artikel, fordi den hverken erstatter eller definerer nationale kvalitetssikringssystemer. Referencerammen foreskriver ikke et særligt kvalitetssystem eller en særlig tilgang, men fastlægger fælles principper, kvalitetskriterier, indikative deskriptorer og indikatorer, som kan bidrage til vurdering og forbedring af eksisterende systemer og gennemførelsen af uddannelsen -

HENSTILLER TIL MEDLEMSSTATERNE:

1. at de anvender og videreudvikler den europæiske referenceramme for kvalitetssikring, kvalitetskriterierne, de indikative deskriptorer og referenceindikatorerne, der er beskrevet i bilag 1 og 2, med henblik på yderligere forbedring, reform og udvikling af deres erhvervsuddannelsessystemer, støtte til strategier for livslang læring og gennemførelse af EQF samt fremme af en kvalitetsforbedringskultur på alle niveauer
2. at de udvikler en national tilgang til indførelse af den europæiske referenceramme for kvalitetssikring senest i 2010, idet arbejdsmarkedets parter og alle andre relevante berørte parter inddrages i overensstemmelse med national lovgivning og praksis. Dette bør omfatte udpegning af en række fælles indikatorer til vurdering og overvågning af udviklingen og til støtte for revisionen
3. at de deltager aktivt i ENQA-VET som grundlag for videreudvikling af fælles principper, referencekriterier og –indikatorer, retningslinjer og redskaber til relevante kvalitetsforbedringer af erhvervsuddannelserne på nationalt, regionalt og lokalt plan
4. at de udpeger et referencekontor for kvalitetssikring (Quality Assurance National Reference Points, i det følgende benævnt "QANRP") for erhvervsuddannelser, der samler eksisterende relevante organer og inddrager arbejdsmarkedets parter og alle relevante berørte parter på nationalt og regionalt plan med henblik på at sikre opfølgning af initiativer og effektiv spredning af oplysninger. Referencepunkterne bør:
 - holde en lang række forskellige berørte parter underrettet om det europæiske netværks aktiviteter
 - aktivt støtte gennemførelsen af det europæiske netværks arbejdsprogram

³¹ Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene: European Credit system for Vocational Education and Training (ECVET) - A system for the transfer, accumulation and recognition of learning outcomes in Europe, SEC(2006) 1431 af 31. oktober 2006.

³² Konklusioner vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, om fælles europæiske principper for identifikation og validering af ikke-formel og uformel læring, 9175/04 EDUC 101 SOC 220, 18. maj 2004.

- tage konkrete initiativer for at fremme videreudvikling af den europæiske referenceramme for kvalitetssikring på nationalt plan.
5. at de foretager en revision af gennemførelsesprocessen hvert tredje år. De nationale revisioner bidrager til en europæisk revision, som Kommissionen tilrettelægger.

OG TAGER TIL EFTERRETNING, AT KOMMISSIONEN HAR TIL HENSIGT:

1. at støtte medlemsstaterne ved gennemførelsen af ovennævnte opgaver, navnlig gennem fremme af samarbejde og gensidig læring, afprøvning og udvikling af vejledningsmateriale og oplysning om kvalitetsudvikling af erhvervsuddannelser på tværs af medlemsstaterne
2. at udvikle den rolle, som ENQA-VET spiller ved at bidrage til den politiske udvikling på dette område gennem konkrete forslag og initiativer
3. at overvåge de foranstaltninger, som medlemsstaterne træffer i medfør af denne henstilling, og tre år efter henstillingens vedtagelse at aflægge rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om de indhøstede erfaringer og følgerne for fremtiden, herunder om nødvendigt om en revision af denne henstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Europa-Parlamentets vegne

Formand

På Rådets vegne

Formand

BILAG 1

DEN EUROPÆISKE REFERENCERAMME FOR KVALITETSSIKRING: KVALITETSKRITERIER OG INDIKATIVE DESKRIPTORER³³

I dette bilag findes fælles kvalitetskriterier og indikative deskriptorer, som i nødvendigt omfang kan være til støtte for medlemsstaterne ved indførelsen af referencerammen³⁴.

Kvalitetskriterier	Indikative deskriptorer på systemniveau	Indikative deskriptorer for udbydere af erhvervsuddannelse
---------------------------	--	---

³³ Definitionerne i denne henstilling er baseret på Cedefops glossar vedrørende kvalitet inden for erhvervsuddannelse (arbejdsdokument, november 2003) <http://communities.trainingvillage.gr/quality>.

³⁴ Der kan findes endnu et sæt specifikke kvalitetsindikatorer i bilag 2.

<i>Planlægningen afspejler en strategisk vision, der deles af de relevante berørte parter og omfatter eksplicite mål/målsætninger, foranstaltninger og indikatorer.</i>	Der er beskrevet mål/målsætninger på mellemlang og lang sigt for erhvervsuddannelsen, og der er skabt forbindelse med målene på europæisk plan. De relevante berørte parter deltager i fastsættelsen af mål og målsætninger for erhvervsuddannelserne på de forskellige niveauer. Målene fastsættes og overvåges ved hjælp af specifikke indikatorer (succeskriterier). Der er fastsat mekanismer og procedurer med henblik på at fastlægge erhvervsuddannelsesbehovene. Der udarbejdes en informationspolitik for at sikre optimal spredning af resultaterne af kvalitetssikringen under hensyntagen til nationale/regionale krav til beskyttelse af personoplysninger. Standarder og retningslinjer for anerkendelse, validering og certificering af enkeltpersoners kompetencer er blevet defineret.	Europæiske, nationale og regionale politiske mål/målsætninger for erhvervsuddannelser afspejles i de lokale mål, der er fastsat af udbyderne af erhvervsuddannelse. Der er fastsat eksplicite mål og målsætninger, som overvåges. Der gennemføres løbende høringer af de relevante berørte parter for at udpege specifikke lokale/individuelle behov. Der er foretaget en eksplicit fordeling af ansvarsområderne inden for kvalitetsstyring og –udvikling. Personalet inddrages på et tidligt tidspunkt i planlægningen, herunder kvalitetsudviklingen. Udbyderne planlægger samarbejdsinitiativer med andre erhvervsuddannelsesudbydere. De relevante berørte parter deltager i processen for analyse af lokale behov. Udbyderne har udarbejdet et eksplicit og gennemsigtigt charter for studerende og et kvalitetssystem.
---	---	---

<i>Der udarbejdes gennemførelsesplaner, som omfatter eksplicite principper, i samråd med de berørte parter.</i>	Gennemførelsesplanerne udarbejdes i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, erhvervsuddannelsesudbydere og andre relevante berørte parter på forskellige niveauer. I gennemførelsesplanerne tages der hensyn til de krævede ressourcer, brugernes kapacitet og de redskaber og retningslinjer, der kan give den nødvendige støtte. Der er udarbejdet retningslinjer og standarder for gennemførelsen på forskellige niveauer. Gennemførelsesplanerne omfatter specifik støtte til uddannelse af lærere og undervisere. Beskrivelsen af erhvervsuddannelsesudbydernes ansvarsområder i forbindelse med gennemførelsesprocessen er eksplicit og gennemsigtig. Der er udarbejdet en national og/eller regional referenceramme for kvalitetssikring, som omfatter retningslinjer og kvalitetsstandarder for udbyderniveauet for at fremme løbende forbedringer og selvregulering.	Der foretages en passende intern fordeling af ressourcerne med henblik på opfyldelse af de mål, der er fastsat i gennemførelsesplanerne. Relevante og brede partnerskaber støttes eksplicit med henblik på at gennemføre de planlagte foranstaltninger. Den strategiske plan for udvikling af personalets kompetencer beskriver behovet for uddannelse af lærere og undervisere. Personalet deltager regelmæssigt i erhvervsuddannelse og udvikler samarbejde med relevante eksterne berørte parter for at støtte kapacitetsopbygningen og kvalitetsforbedringen og at forbedre resultaterne.
---	---	---

<i>Der gennemføres regelmæssig evaluering af resultaterne og processerne suppleret med målinger.</i>	Der er fastlagt en evalueringsmetode, som dækker intern og ekstern evaluering. Det er vedtaget og klart beskrevet, at de berørte parter skal inddrages i overvågnings- og evalueringsprocessen. De nationale/regionale standarder og processer for kvalitetsforbedring og –sikring er relevante og i overensstemmelse med branchens behov. Systemerne gøres til genstand for selvevaluering og ekstern revision. Der er indført alarmsystemer. Der anvendes resultatindikatorer. Der gennemføres relevant, regelmæssig og sammenhængende dataindsamling for at måle resultaterne og udpege områder, der skal forbedres. Der er udarbejdet passende dataindsamlingsmetoder, f.eks. spørgeskemaer og indikatorer/målemetoder.	Der gennemføres periodisk selvevaluering i henhold til nationale og regionale regler eller på erhvervsuddannelsesudbydernes initiativ. Evalueringen og revisionen dækker processer og resultater af uddannelsen, herunder en vurdering af kundetilfredsheden og personalets indsats. Evalueringen og revisionen omfatter tilstrækkelige og effektive mekanismer til inddragelse af interne og eksterne berørte parter som f.eks. ledere, lærere, studerende, forældre, arbejdsgivere, arbejdsmarkedets parter og lokale myndigheder. Der anvendes benchmarking og sammenlignelige indikatorer til gensidig læring og forbedring af resultaterne.
--	--	--

Revision	Procedurene, mekanismerne og redskaberne til revision er defineret på alle niveauer. Processerne revideres løbende, og der udarbejdes handlingsplaner for forandringer. Systemerne er under konstant udvikling. Benchmarking til støtte for gensidig læring mellem erhvervsuddannelsesudbydere fremmes. Oplysninger om resultaterne af evalueringen offentliggøres.	Elevernes/de studerendes feedback vedrørende deres læringsmiljø og erfaringer samles og anvendes som input til yderligere foranstaltninger. Oplysninger om resultaterne af evalueringen offentliggøres i brede kredse. Procedurene for feedback og revision udgør en del af en strategisk læringsproces i organisationen. Resultaterne af evalueringsprocessen drøftes med relevante berørte parter og der udarbejdes passende handlingsplaner.
------------------------	---	---

BILAG 2

ET SÆT KVALITETSINDIKATORER FOR ERHVERVSUDDANNELSER, DER KAN ANVENDES SOM REFERENCE

I dette bilag findes et omfattende sæt indikatorer, der kan støtte evaluering, overvågning og kvalitetsforbedring af erhvervsuddannelsessystemer og/eller blandt udbyderne. Dette sæt af indikatorer vil blive videreudviklet gennem europæisk samarbejde på bilateralt og/eller multilateralt plan og på grundlag af europæiske data og nationale registre.

<i>Indikator</i>	<i>Indikatortype</i>	<i>Politisk begrundelse</i>	<i>Anvendes på</i>
Overordnede indikatorer for kvalitetssikring			
Nr. 1 Kvalitetssikringssystemernes relevans for erhvervsuddannelsesudbyderne a) andel udbydere, der anvender interne kvalitetssikringssystemer, der er fastlagt ved lov/på eget initiativ b) andel akkrediterede erhvervsuddannelsesudbydere	<i>Kontekstin-dikator/input-indikator</i>	Fremme af en kultur præget af kvalitetsforbedring blandt erhvervsuddannelsesudbydere Forøgelse af gennemsigtigheden af erhvervsuddannelsens kvalitet Øget gensidig tillid, hvad angår erhvervsuddannelser	IVT ³⁵ CVT ³⁶
Nr. 2 Uddannelse for undervisere a) andel lærere og undervisere, der deltager i efter- og videreuddannelse b) investeret beløb	<i>Inputindikator/procesindikator</i>	Fremme af lærernes og undervisernes engagement i kvalitetsudviklingsprocessen inden for erhvervsuddannelser Erhvervsuddannelsernes evne til at reagere på udviklingen i arbejdsmarkedets efterspørgsel Forbedring af den enkeltes læringskapacitetsopbygning Forbedring af elevernes/de studerendes resultater	IVT CVT

³⁵ Erhvervsgrunduddannelse (Initial Vocational Training).

³⁶ Erhvervsmæssig efter- og videreuddannelse (Continuing Vocational Training).

<i>Indikator</i>	<i>Indikatortype</i>	<i>Politisk begrundelse</i>	<i>Anvendes på</i>
Indikatorer, der supplerer kvalitetsmålsætningerne for erhvervsuddannelsespolitikkerne			
Nr. 3 Deltagelse i erhvervsuddannelsesprogrammer Antal deltagere i erhvervsuddannelsesprogrammer opdelt efter programtype og de individuelle kriterier ³⁷	<i>Inputindikator/procesindikator/outputindikator</i>	Opnåelse af oplysninger om erhvervsuddannelsernes tiltrækningskraft på system- og udbyderniveau Målbetragtning af støtten for at øge adgangen til erhvervsuddannelser, herunder også blandt socialt dårligt stillede grupper	IVT ³⁸ CVT Livslang læring: andel af befolkningen, der deltager i formelle erhvervsuddannelsesprogrammer
Nr. 4 Andel af deltagerne, som færdiggør erhvervsuddannelsesprogrammerne Antal, som har færdiggjort et helt erhvervsuddannelsesprogram/opgivet et erhvervsuddannelsesprogram, opdelt efter programtype og de individuelle kriterier	<i>Procesindikator/outputindikator/resultatindikator</i>	Opnåelse af grundlæggende oplysninger om uddannelsesmæssige resultater og erhvervsuddannelsesprocessens kvalitet Beregning af den andel af elever/studerende, der forlader skolen i utide, set i forhold til andelen af deltagere Støtte til vellykket gennemførelse af uddannelsesforløb som et af de vigtigste mål for kvalitet i erhvervsuddannelserne Støtte til særlige uddannelsesforløb, herunder for socialt dårligt stillede grupper	IVT CVT (hvis relevant)

³⁷ Bortset fra grundlæggende oplysninger om køn og alder kan der også anvendes andre sociale kriterier som f.eks. antal elever, der forlader skolen i utide, bedste uddannelsesmæssige resultater, indvandrere, etniske minoriteter, handicappede, arbejdsløshedsperiodens varighed osv.

³⁸ Der skal gennemføres seks ugers erhvervsuddannelse, før en elev/studerende kan betragtes som deltager.

<i>Indikator</i>	<i>Indikatortype</i>	<i>Politisk begrundelse</i>	<i>Anvendes på</i>
Nr. 5 Antal personer, der er kommet i arbejde efter færdiggørelse af et erhvervsuddannelsesprogram a) situationen for personer med en erhvervsuddannelse 6, 12 og 36 måneder efter uddannelsens afslutning, opdelt efter programtype og de individuelle kriterier a) andel personer med en erhvervsuddannelse, der er kommet i arbejde 6, 12 og 36 måneder efter uddannelsens afslutning, opdelt efter programtype og de individuelle kriterier	<i>Resultatin- dikator</i>	Fremme af beskæftigelsesevne Forbedring af erhvervsuddannelsernes evne til at reagere på ændringer i arbejdsmarkedets efterspørgsel Støtte til særlige uddannelsesforløb, herunder for socialt dårligt stillede grupper	IVT (herunder oplysninger om situationen for personer, der forlader uddannelsen i utide) CVT
Nr. 6 Udnyttelse af de opnåede færdigheder på arbejdspladsen: a) oplysninger om de stillinger, som personer med færdiggjort erhvervsuddannelse har opnået, opdelt efter erhvervsuddannelsestype og individuelle kriterier b) den enkeltes og arbejdsgivernes tilfredshed med de opnåede færdigheder/kompetencer	<i>Resultat- indikator</i> (blanding af kvalitative og kvantitative data)	Forbedring af beskæftigelsesevnen Forbedring af erhvervsuddannelsernes evne til at reagere på ændringer i arbejdsmarkedets efterspørgsel Støtte til særlige uddannelsesforløb, herunder for socialt dårligt stillede grupper	IVT CVT

<i>Indikator</i>	<i>Indikatortype</i>	<i>Politisk begrundelse</i>	<i>Anvendes på</i>
Kontekstoplysninger			
Nr. 7 Arbejdsløshed³⁹ i henhold til individuelle kriterier	<i>Kontekst-indikator</i>	Baggrundsoplysninger, der kan anvendes, når der træffes politiske beslutninger om erhvervsuddannelses-systemerne	IVT CVT
Nr. 8 Udsatte grupper: a) andel af deltagerne i erhvervsuddannelse, der tilhører dårligt stillede grupper (i en bestemt region eller et bestemt afgrænset område), opdelt efter alder og køn b) andel af personer i de dårligt stillede grupper, som færdiggør uddannelsen, opdelt efter alder og køn	<i>Kontekst-indikator</i>	Baggrundsoplysninger, der kan anvendes, når der træffes politiske beslutninger om erhvervsuddannelses-systemerne Forbedring af adgangen til erhvervsuddannelser for socialt dårligt stillede grupper Støtte til særlige uddannelsesforløb for socialt dårligt stillede grupper	IVT CVT

³⁹ Definition i henhold til ILO og OECD: arbejdsløse i aldersgruppen 15-74, som aktivt søger beskæftigelse og er rede til at påtage sig et arbejde.

<i>Indikator</i>	<i>Indikatortype</i>	<i>Politisk begrundelse</i>	<i>Anvendes på</i>
Nr. 9 Mekanismer til fastlæggelse af arbejdsmarkedets behov for erhvervsuddannelse a) Oplysninger om mekanismer til bestemmelse af ændringer i efterspørgslen på forskellige niveauer b) dokumentation for deres relevans.	<i>Kontekstin- dikator/input- indikator</i> (kvalitative oplysninger)	Forbedring af erhvervsuddannelsernes evne til at reagere på ændringer i arbejdsmarkedets efterspørgsel Fremme af beskæftigelsesevne	IVT CVT
Nr. 10 Ordninger for fremme af bedre adgang til erhvervsuddannelser a) Oplysninger om eksisterende ordninger på forskellige niveauer b) dokumentation for deres relevans.	<i>Proces- indikator</i> (kvalitative oplysninger)	Forbedring af adgangen til erhvervsuddannelser, herunder også for socialt dårligt stillede grupper Støtte til særlige uddannelsesforløb	IVT CVT